

U centru Trstenika 17. januara 2016. godine, u prisustvu partijarha srpskog gospodin Irineja, predsednik opštine Trstenik, gospodina Miroslava Aleksića, donatorke, prof. dr Radmile Milentijević, vajara prof. dr Dragoljuba Dimitrijevića, brojnih zvaničnika, građana i predstavnika medija, otkriven je spomenik velikoj srpskoj vladarki – kneginji Milici.

Inicijativa donatorke dr Radmile Milentijević za izgradnju spomenika kneginji Milici pokrenuta je pre dve godine u saradnji sa rukovodstvom opštine Trstenik. Na Vidovdan 28. juna 2015. godine potpisan je ugovor o realizaciji projekta između predsednika opštine Trstenik, gospodina Miroslava Aleksića, pokroviteljke čitavog projekta, profesorke dr Radmile Milentijević i istaknutog akademskog vajara, prof. Dragoljuba Dimitrijevića.

Njegova Svetost patrijarh srpski, gospodin Irinej, osveštato je spomenik kneginji Milici 17. januara 2016. godine, kada je spomenik svečano otkiven za javnost.

Kneginja Milica je prva žena vladarska u Srbiji. Njena pojava i delatnost kneginje, kasnije monahinje Jevgenije, snažno je obeležila vreme od Kosovske bitke (1389) do njene smrti (11. novembar 1405.). Kneginja Milica je uspeła da (posebno u periodu od 1389. do 1391.), svojim hrabrim i mudrim odlukama, Srbiju kneza Lazara odbrani, zaštititi i unapredi.

Poreklom iz loze Stefana Nemanje, stekla je visoko obrazovanje prožeto kulturnom i duhovnošću zlatnog doba srednjovekovne Srbije. Udala se za budućeg kneza Moravske Srbije – Lazara 1353. godine i rodila osmoro dece. Bila je odana majka koja je posvetila veliki pažnju vaspiranju svoje dece. Na knežev dvor, u Kruševac, dovela je udovicu despota Uglješe, monahinju Jefimiju, kako bi joj ova mudra žena bila pomoć u odgajanju dece.

Pogibijom kneza Lazara u Kosovskom boju Srbija je izgubila vladara, a Lazarevići, domaćina porodice. Lazarev naslednik, Stefan, u to vreme imao je dvanaest godina. Pritisnuta nevoljama u zemlji i okruženju Milica je hrabro preuzela vlast, odustajući od politike suprotstavljanja kneza Lazara, sklopila mir sa Turcima, po cenu prihvatanja vazalnog statusa sa sultanom Bajazitom, a izborom Danila III za patrijarha, uticala na smirivanje u unutrašnjoj politici Srbije. Godine 1393. knez Stefan je stekao punoletstvo i postao legitimni vladar i naslednik u upravljaju zemljom. Kneginja Milica se zamonašila, i kao monahinja Jevgenija prešla u manastir Županjevac (kod Rekovca), gde je boravila dok nije završila izgradnju manastira Ljubostinje i nastavila da vlada na temeljima duhovnog i kulturnog nasleđa Nemanjića, nastavljajući tradiciju nemanjićke Srbije. Moć i uticaj njene ličnosti ostali su neokrnjeni kako kod njenih savremenika tako do današnjih dana.

Prilikom otkrivanja spomenika, gospodin Aleksić je istakao da je ovo istorijski projekat, važan za Trstenik, jer je iz svoje zadužbine Ljubostinje, kneginja Milica vladala Srbijom i zajedno sa monahinjom Jefimijom vaspitavala maloletnog sina Stefana. Gospodin Aleksić je istakao da je

ovo za njega najdraži projekat tokom četvorogodišnjeg mandata jer će spomenik, osim što će postati obeležje Trstenika, ostati za buduće generacije.

Dr Radmila Milentijević, velika dobrotvorka srpskog naroda savremenog doba, profesor emeritus City College of New York, rođena u Azanji (opština Smederevska Palanka), kao gost manifestacije „Jefimijini dani“ i manastira Ljubostinje, želela je da odgovori svojoj potrebi da podigne spomenik izuzetnoj osobi, supruzi, majci, književnici, velikoj državnici.

Dr Dragoljub Dimitrijević je objasnio da je delo nastalo u stanju tihovanja i velike posvećenosti ličnosti i delu kneginje Milice, kao i unutrašnjem svetu kroz blaženu i čistu svest, koristeći kao osnovu i polazište za predstavu lika kneginje Milice fesku iz manastira Ljubostinje.

- Izvajali smo spomenik kneginji Milici i darivali ga Trsteničanima, srpskom rodu i srpskoj kulturi, uz osećanje velikog zadovoljstva da je Božjom voljom baš nama pripala čast da radimo na ovako značajnom projektu – objasnio je autor.

Bronzani monument visine četiri metra, zajedničko su delo oca i sina, Dragoljuba i Miodraga Dimitrijevića.